

GENGGAMAN PENSEL KANAK-KANAK BERMASALAH PEMBELAJARAN DALAM MENINGKATKAN KEMAHIRAN MENULIS

(*Pencil Grip Among Children With Learning Disabilities To Increased Writing Skill*)

LIM CHEN YIN

lcytebb@yahoo.com

Kementerian Pelajaran Malaysia

MOHD. HANAFI MOHD. YASIN

mhmy6365@yahoo.com

Universiti Kebangsaan Malaysia

MOHD. MOKHTAR TAHAR

mmt63@yahoo.com

Universiti Kebangsaan Malaysia

ABSTRAK: Kecekapan menulis semasa belajar adalah penting kepada setiap murid kerana kegagalannya boleh membawa kesan negatif kepada keyakinan diri dan pencapaian akademik. Kecekapan menulis merupakan satu halangan kepada pencapaian akademik di sekolah khususnya dalam Program Pendidikan Khas Integrasi Bermasalah Pembelajaran (PPKIBP). Kategori kanak-kanak bermasalah pembelajaran (KKBP) di Malaysia dalam PPKIBP adalah Sindrom Down, Autisme Ringan, *Attention Deficit Hyperactivity Disorder* (ADHD), Terencat Akal Minimum, dan Bermasalah Pembelajaran Spesifik (contoh: Disleksia). Kajian tinjauan ini dijalankan untuk mengetengahkan jenis-jenis genggaman pensel dalam kalangan KKBP, jenis-jenis peringkat genggaman pensel murid-murid bermasalah pembelajaran di peringkat sekolah rendah. Kajian ini juga ingin menentukan perbezaan genggaman pensel mengikut kategori KKBP. Kajian ini melibatkan pengambilan gambar genggaman pensel semasa menulis oleh 225 orang responden dari tujuh buah sekolah rendah yang mengikuti Program Pendidikan Khas Integrasi Bermasalah Pembelajaran di daerah Klang, Selangor. Kajian rintis telah dijalankan terhadap 36 orang responden di sebuah sekolah. Dapatkan kajian menunjukkan kategori murid Bermasalah Pembelajaran Spesifik mencatatkan peratusan tertinggi bagi ketiga-tiga jenis peringkat genggaman pensel iaitu 8.4 peratus (19 orang murid) bagi peringkat matang, 51.6 peratus (116 orang murid) bagi peringkat tidak matang dan 1.8 peratus (4 orang murid) bagi peringkat lain-lain. Diharapkan hasil kajian ini dapat memberi pengetahuan kepada pendidik untuk lebih berfokus kepada cara menggenggam pensel semasa menulis dan ahli terapi cara kerja untuk merancang program intervensi yang lebih berkesan serta memberi maklum balas kepada perancang kurikulum pendidikan tentang penggubalan kurikulum yang lebih berkesan untuk KKBP. Penggunaan alat adaptif pensel boleh meningkatkan keupayaan menggenggam pensel ke arah genggaman pensel peringkat matang.

Kata Kunci: Genggaman pensel, tulisan tangan, menulis, sekolah rendah, pensel

ABSTRACT: Efficient handwriting during learning is important to every student because its failure can bring a negative effect to self-esteem and academic achievement. It is an obstacle to academic achievement in school especially in Special Education Integration Learning Disabilities Program (PPKI). Children Categories Of Learning Disabilities (KKBP) in Malaysia are Down Syndrome, Mild Autism, Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD), Minimum Mentally Retarded and Specific Learning Disabilities (example Dyslexia). This survey analysis was conducted to highlight the types of pencil grip among KKBP, the types of levels of pencil grip for learning disabilities students at school stage and determine the difference of pencil grip in KKBP categories. This study involves photo shooting of pencil grip when writing by 225 respondents from seven primary schools undergoing Special Education Integration Program in Klang district, Selangor. A pilot study was carried out on 36 respondents in a school. The findings showed that the category Specific Learning Problems recorded the highest percentage for all three types of pencil grip level is 8.4% (19 students) for mature stage, 51.6% (116 students) for immature stage and 1.8% (4 students) for other levels. Hopefully, this research can provide input to the educator to be more focus on how to grip a pencil when writing and therapists working to design more effective intervention program and provide feedback to the curriculum education planners on formulating a more effective curriculum for KKBP. Few suggestions were also presented.

Keywords : Pencil grip, handwriting, writing, primary school, pencil

PENGENALAN

Pada 1980-an, pembentukan huruf dan kejelasan tulisan tangan telah digunakan untuk mengenal pasti murid yang berisiko (Dobbie 1995). Kebanyakan ahli terapi cara kerja memfokuskan kepada cara seseorang kanak-kanak menggenggam pensel dengan betul (Amundson 2005). Falsafah Pendidikan Kebangsaan berusaha untuk melahirkan insan yang seimbang dan harmonis dari segi intelek, rohani, emosi dan jasmani berdasarkan kepercayaan kepada Tuhan. Dalam perkembangan unsur intelek, ciri kemahiran asas 3M, iaitu membaca, menulis dan mengira amat dititikberatkan (Bahagian Perkembangan Kurikulum Kementerian Pendidikan Malaysia 2006-2010).

Murid-murid yang mempunyai masalah menulis akan menunjukkan skor genggaman yang lebih rendah berbanding dengan murid-murid yang tiada masalah menulis (Schneck 1991; Schneck & Henderson 1990). Kajian yang dijalankan oleh Rosenblum, Goldstand dan Parush (2006) menunjukkan perbezaan yang signifikan di antara penulis mahir dan penulis tidak mahir dalam semua faktor ergonomik termasuk genggaman pensel. Hal ini disokong dengan pernyataan Abdul Rasid (2011) bahawa masalah ketidakcekapan koordinasi mata dan tangan semasa menulis. Ketidakupayaan ini dikesan semasa murid memegang pensel dengan cara yang tidak betul. Akibatnya murid tidak dapat menulis.

PERNYATAAN MASALAH

Kategori kanak-kanak bermasalah pembelajaran (KKBP) adalah Sindrom Down, Autisme Ringan, *Attention Deficit Hyperactivity Disorder* (ADHD), Terencat Akal Minimum, dan Bermasalah Pembelajaran Spesifik (Portal Rasmi Kementerian Pelajaran Malaysia 2011). Murid-murid bermasalah pembelajaran ini menghadapi pelbagai masalah yang berpunca daripada ketidakupayaan pembelajaran telah mempengaruhi pencapaian mereka dalam bidang akademik secara tidak langsung (Mohd Hanafi, Mohd Mokhtar, Lokman, Md. Amin, Fauzi, Zawawi & Kamarudin 2010).

Kemahiran menulis didapati kurang dititikberatkan dalam kalangan murid bermasalah pembelajaran kerana melalui pemerhatian yang dijalankan didapati guru-guru jarang mengajar murid cara untuk memegang alat tulis dengan betul semasa menulis. Maka, mekanis kemahiran menulis tidak diberi penekanan secara formal di sekolah sehingga tulisan yang dihasilkan oleh kanak-kanak semakin tidak cantik dan sukar dibaca (Yusop & Walter Alvin 2010).

Dengan merujuk kepada hasil kajian Rosenblum (2006) menunjukkan perbezaan yang signifikan di antara penulis mahir dan penulis tidak mahir dalam semua faktor ergonomik termasuk genggaman pensel. Maka, jenis-jenis genggaman pensel diadaptasikan berdasarkan Intrumen Penilaian Perkembangan Genggaman Pensel Schneck dan Henderson (1990) dan hasil kajian lain serta senario jenis-jenis genggaman pensel kanak-kanak bermasalah pembelajaran di Malaysia sebagai instrumen dalam kajian ini.

TUJUAN KAJIAN

Tujuan kajian ini dijalankan untuk meninjau jenis-jenis genggaman pensel murid-murid yang berkeperluan khas bermasalah pembelajaran dalam Pendidikan Khas di Malaysia bagi memberi maklum balas masalah menulis dari segi genggaman pensel (faktor ergonomik) kepada terapis carakerja untuk merancang program pemulihan yang lebih berkesan dan pendidik dalam proses pengajaran dan pembelajaran (P&P) sehari-hari dalam konteks sekolah.

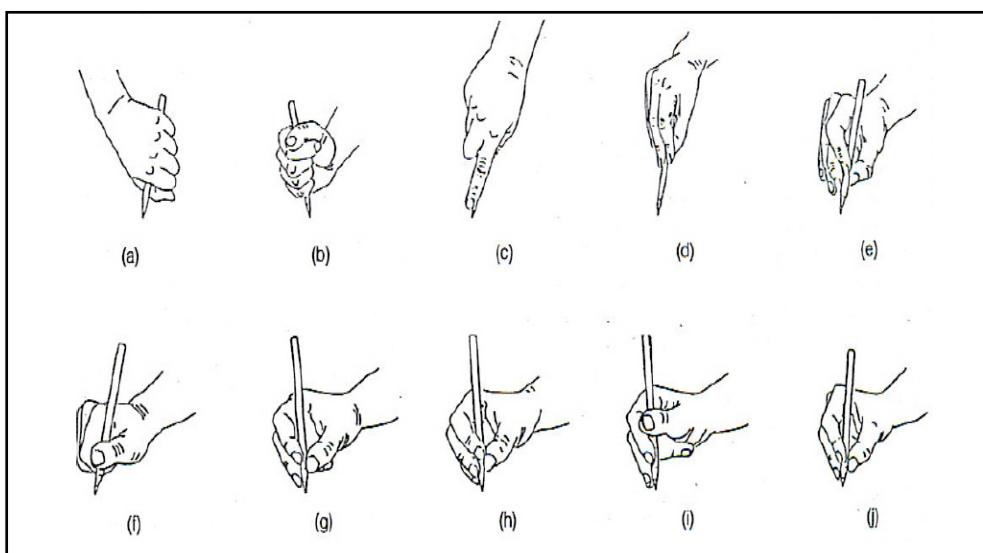
PERSOALAN KAJIAN

1. Apakah jenis-jenis genggaman pensel murid-murid bermasalah pembelajaran?
2. Apakah jenis peringkat genggaman pensel murid-murid bermasalah pembelajaran peringkat sekolah rendah?.
3. Apakah jenis peringkat genggaman pensel murid-murid bermasalah pembelajaran berdasarkan kategori kanak-kanak bermasalah pembelajaran (KKBP), iaitu Sindrom Down, Autisme Ringan, *Attention Deficit Hyperactivity Disorder* (ADHD), Terencat Akal Minimum, dan Bermasalah Pembelajaran Spesifik (contoh: Disleksia)?

KAEDAH KAJIAN

Reka bentuk kajian ini adalah kajian kuantitatif yang menggunakan kaedah tinjauan. Kajian ini terdiri daripada semua KKBP yang mengikuti Program Pendidikan Khas Integrasi Bermasalah Pembelajaran (PPKIBP) di sekolah rendah yang disediakan oleh KPM dalam daerah Klang, Selangor. Kajian ini dijalankan di lapan buah sekolah rendah PPKI daripada 12 buah sekolah rendah PPKI dengan sebuah sekolah sebagai kajian rintis yang dipilih secara rawak. Populasi kajian di daerah Klang sejumlah 609 orang (Pejabat Pelajaran Daerah Klang 2011) dipilih secara rawak daripada senarai sekolah rendah tersebut. Semua ibu bapa telah diberi surat kebenaran untuk membenarkan anak mereka mengikuti kajian ini. Bilangan sampel ditentukan mengikut jadual penentuan saiz sampel mengikut Krejcie dan Morgan ialah 234 orang (Chua 2006).

Gambar cara pegangan pensel responden semasa mereka menulis dalam kelas pengajaran dan pembelajaran diambil dengan kamera digital dan dicetak dalam saiz 4R. Gambar tersebut dianalisis dan dikategorikan mengikut jenis-jenis genggaman pensel berdasarkan definisi Operasi bagi Postur Genggaman dalam Urutan Pembangunan Schneck dan Henderson (1990). Schneck dan Henderson (1990) telah mencipta skala perkembangan yang menerangkan genggaman pensel tipikal yang dapat dimanfaatkan oleh kanak-kanak tipikal. Berdasarkan Rajah 1, perkembangan jenis-jenis genggaman yang tidak matang ialah dari (a) hingga (h) dan jenis-jenis genggaman yang matang ialah (i) dan (j).

Rajah 1: Ilustrasi Definisi Operasi bagi Postur Genggaman dalam Urutan Pembangunan (Sumber: Schneck & Henderson 1990)

Penerangan jenis-jenis genggaman seperti rajah di atas adalah (a) genggaman jejari silang tapak tangan; (b) genggaman supinate tapak tangan; (c) genggaman pronate digital, hanya jari dilanjutkan; (d) genggaman berus; (e) genggaman dengan

lanjutan jari; (f) genggaman ibu jari silang; (g) genggaman tripod statik; (h) genggaman empat jari; (i) genggaman tripod lateral; (j) genggaman tripod dinamik.

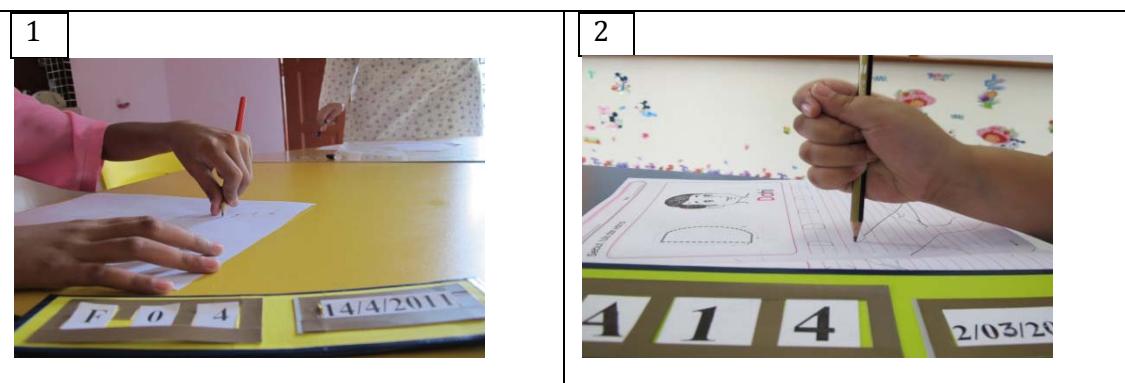
Pengkaji telah mendapatkan kebenaran untuk menjalankan kajian daripada Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Dasar Pendidikan, Kementerian Pelajaran Malaysia, Universiti Kebangsaan Malaysia, Jabatan Pelajaran Negeri Selangor dan 8 buah sekolah rendah PPKI. Setelah mendapat kelulusan daripada pihak tersebut, maka borang persetujuan responden dan borang data demografi telah diedarkan kepada semua ibu bapa atau penjaga murid-murid bersama risalah tentang pelaksanaan kajian ini. Borang tersebut telah dikutip semula oleh guru kelas dalam masa satu bulan selepas diedarkan.

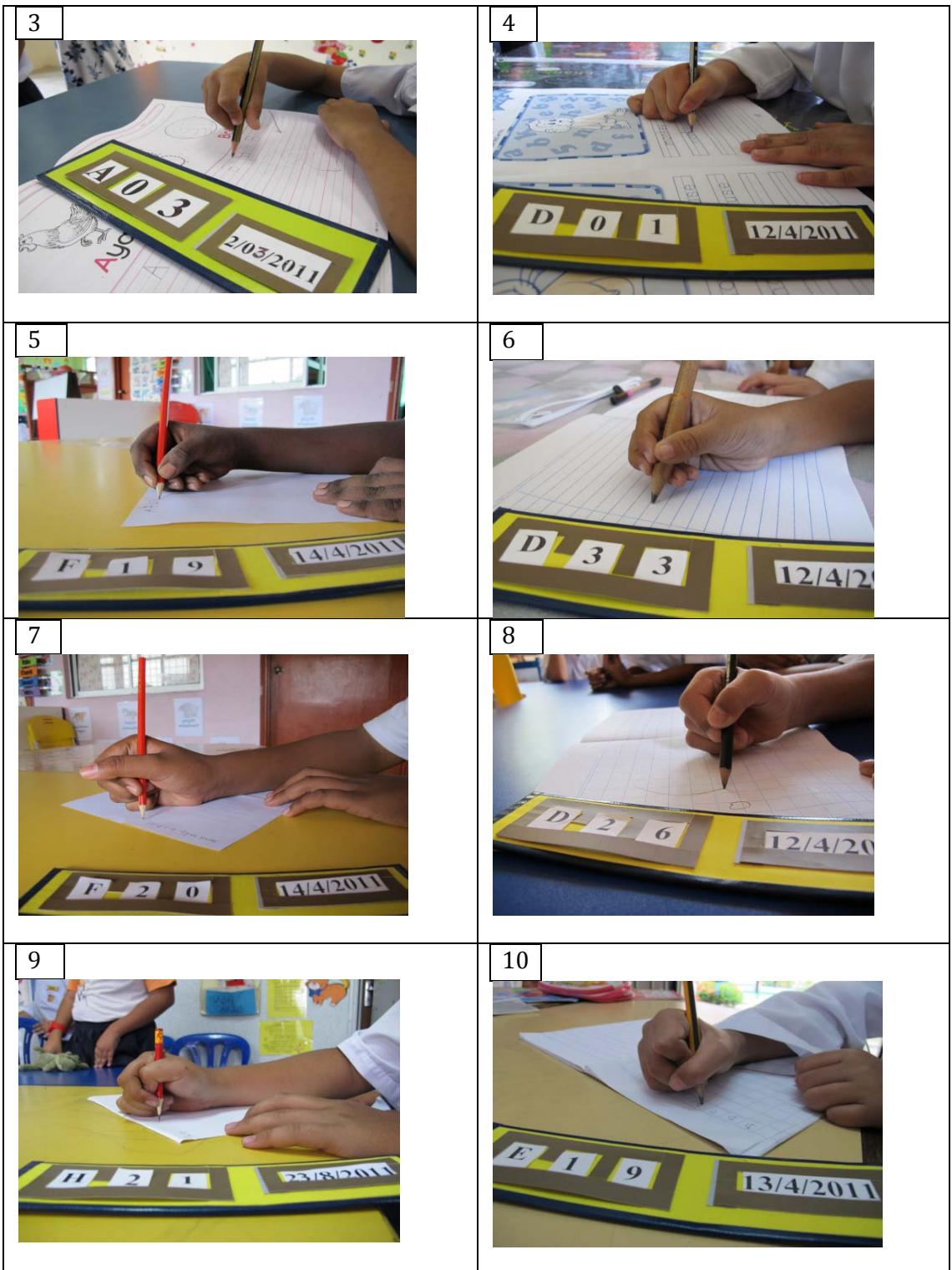
Penyelidik menentukan bilangan responden dengan merujuk kepada jawapan borang persetujuan responden. Persediaan awal yang dilakukan ialah responden dikenal pasti dengan pertolongan guru kelas supaya dapat mewujudkan suasana yang selesa ketika sesi pengambilan gambar semasa proses pengajaran dan pembelajaran dalam kelas mereka. Kajian rintas telah dijalankan di sebuah rendah PPKI yang melibatkan 36 orang responden. Setiap sampel telah diambil gambar menggenggam pensel dan dikategorikan oleh dua orang terapis cara kerja yang bertauliah.

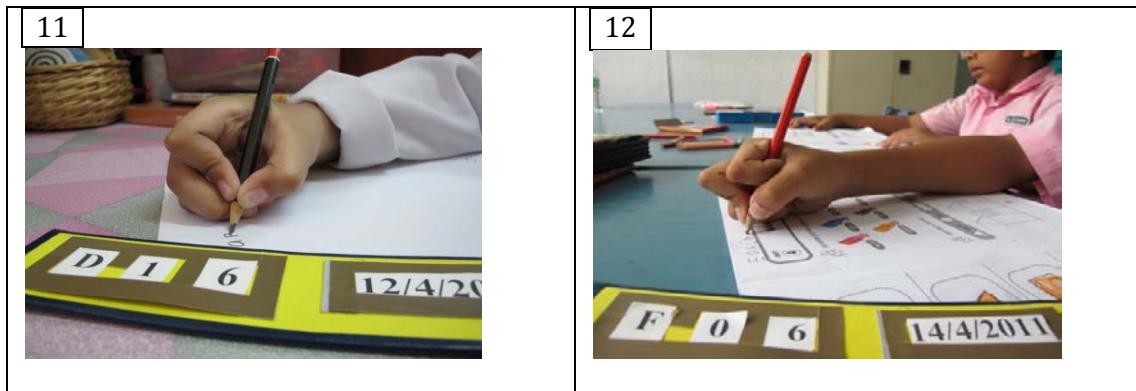
DAPATAN KAJIAN

Jenis-Jenis Genggaman Pensel Murid-Murid Bermasalah Pembelajaran

Gambar A: Jenis-jenis genggaman pensel yang digunakan oleh responden : [1] genggaman jejari silang tapak tangan (Schneck dan Henderson, 1990), [2] genggaman supinate tapak tangan (Schneck dan Henderson, 1990), [3] genggaman dengan lanjutan jari (Schneck dan Henderson, 1990), [4] genggaman ibu jari silang (Schneck dan Henderson, 1990), [5] genggaman tripod statik (Schneck dan Henderson, 1990), [6] genggaman empat jari (Schneck dan Henderson, 1990), [7] genggaman tripod lateral (Schneck dan Henderson, 1990), [8] genggaman tripod dinamik (Schneck dan Henderson, 1990), [9] genggaman *thumb tuck* (Burt dan Benbow, 2008), [10] genggaman *thumb wrap* (Burt dan Benbow, 2008), [11] genggaman *broken type* (Selin, 2003), [12] genggaman lain-lain).

Jenis Peringkat Genggaman Pensel Murid-Murid Bermasalah Pembelajaran Peringkat Sekolah Rendah

Berdasarkan Jadual 1, murid-murid peringkat 1 adalah mereka yang berumur 7 tahun hingga 9 tahun dan peringkat 2 adalah mereka yang berumur 10 tahun hingga 12 tahun menunjukkan peratusan lebih tinggi bagi peringkat tidak matang genggaman pensel iaitu 28% (63 orang murid) bagi Peringkat 1 dan 54.2% (122 orang murid) bagi Peringkat 2. Seterusnya, murid-murid Peringkat 1 dan Peringkat 2 menunjukkan peratusan kedua tertinggi bagi peringkat matang genggaman pensel iaitu 5.8% (13 orang murid) bagi Peringkat 1 dan 10.2% (23 orang murid) bagi Peringkat 2. Secara keseluruhannya, Peringkat 2 mencatatkan peratusan tertinggi bagi ketiga-tiga peringkat iaitu peringkat matang, peringkat tidak matang dan peringkat lain-lain.

Jadual 1: Jenis peringkat genggaman pensel murid-murid bermasalah pembelajaran berdasarkan Peringkat sekolah rendah

Peringkat Sekolah Rendah	Peringkat Jenis Genggaman Pensel				Jumlah
	Peringkat Matang	Peringkat Tidak Matang	Peringkat Lain-lain		
Peringkat 1	13 (5.8%)	63 (28%)	0 (0%)		76 (33.8%)
Peringkat 2	23 (10.2%)	122 (54.2%)	4 (1.8%)		149 (66.2%)
Jumlah	36 (16%)	185 (82.2%)	4 (1.8%)		225 (100%)

Jenis Peringkat Genggaman Pensel Murid-Murid Bermasalah Pembelajaran Berdasarkan Kategori Kanak-Kanak Bermasalah Pembelajaran (KKBP)

Jadual 2 menunjukkan taburan responden murid sekolah rendah mengikut demografi kategori. Kategori Bermasalah Pembelajaran Spesifik seramai 139 orang responden (61.8%), kategori Sindrom Down seramai 35 orang responden (15.6%), kategori Autisme Ringan seramai 24 orang responden (10.7%), kategori ADHD sebanyak 20 orang responden (8.9%) dan diikuti oleh kategori Terencat Akal Minimum seramai 7 orang responden (3.1%). Kategori Bermasalah Pembelajaran Spesifik mencatatkan

peratus responden tertinggi (61.8%). Sebaliknya, kategori Terencat Akal Minimum mencatatkan peratus responden yang terendah (3.1%).

Jadual 2: Maklumat kategori murid-murid bermasalah pembelajaran

Kategori	Frekuensi	Peratus (%)
Sindrom Down	35	15.5
Autisme ringan	24	10.7
ADHD	20	8.9
Terencat Akal Minimum	7	3.1
Bermasalah Pembelajaran Spesifik	139	61.8
Jumlah	225	100.0

Jadual 3 menunjukkan taburan kategori Bermasalah Pembelajaran Spesifik yang merupakan majoriti jumlah responden dalam kajian ini. Mereka adalah terdiri daripada responden yang tidak termasuk dalam kategori Sindrom Down, Autisme Ringan, *Attention Deficit Hyperactivity Disorder* (ADHD) dan Terencat Akal Minimum. Jadi, ini menyebabkan jumlah responden dalam kategori ini majoriti.

Jadual 3: Maklumat kategori murid-murid bermasalah pembelajaran spesifik

Kategori Murid-Murid Bermasalah Pembelajaran Spesifik	Frekuensi	Peratus (%)
Disleksia	4	2.9
Lembam	60	43.2
Masalah pembelajaran	46	33.1
Celebral palsy	11	7.9
Pintar Cerdas	5	3.6
Perkembangan lewat global	4	2.9
Perkembangan lewat	4	2.9
Masalah pertuturan	2	1.4
Epilepsi	1	0.7
Spesifik perkembangan lewat	1	0.7
Kecacatan fizikal	1	0.7
Jumlah	139	100

Jadual 4 menunjukkan kategori Bermasalah Pembelajaran Spesifik mencatatkan peratusan tertinggi bagi ketiga-tiga jenis peringkat genggaman pensel, iaitu 8.4% (19 orang murid) bagi peringkat matang, 51.6% (116 orang murid) bagi peingkat tidak matang dan 1.8% (4 orang murid) bagi peringkat lain-lain. Seterusnya, kategori Sindrom Down menunjukkan peratus kedua tertinggi bagi peringkat tidak matang iaitu

12.9% (29 orang murid) dan ketiga tertinggi bagi peringkat matang, iaitu 2.7% (6 orang murid). Manakala, kategori Terencat Akal Minimum mencatatkan peratus terendah dalam ketiga-tiga peringkat genggaman pensel iaitu 0.4% (1 orang murid) bagi peringkat matang, 2.7% (6 orang murid) bagi peringkat tidak matang dan 0% (0 orang murid) bagi peringkat lain-lain.

Jadual 4: Jenis-jenis peringkat genggaman pensel murid-murid bermasalah pembelajaran berdasarkan kategori

Kategori	Jenis Peringkat Genggaman Pensel			Jumlah / Peratus
	Peringkat Matang	Peringkat Tidak Matang	Peringkat Lain-lain	
Sindrom Down	6 (2.7%)	29 (12.9%)	0 (0%)	35 (15.5%)
Autisme ringan	7 (3.1%)	17 (7.6%)	0 (0%)	24 (10.7%)
ADHD	3 (1.3%)	17 (7.6%)	0 (0%)	20 (8.9%)
Terencat Akal Minimum	1 (0.4%)	6 (2.7 %)	0 (0%)	7 (3.1%)
Bermasalah	19(8.4%)	116 (51.6%)	4 (1.8%)	139 (61.8%)
Pembelajaran Spesifik				
Jumlah	36 (16%)	185(82.2%)	4(1.8%)	225 (100%)

PERBINCANGAN

Jenis-Jenis Genggaman Pensel Murid-Murid Bermasalah Pembelajaran

Hasil tinjauan menunjukkan murid-murid bermasalah pembelajaran hanya memenuhi 8 daripada 10 jenis genggaman pensel mengikut Schneck dan Henderson (1990) iaitu seperti yang ditunjukkan dalam Gambar A (dari nombor 1 hingga 8). Sebilangan besar murid-murid ini menunjukkan jenis-jenis genggaman yang lain seperti genggaman *thumb tuck* (nombor 9), genggaman *thumb wrap* (nombor 10) dan genggaman *broken type* (nombor 11). Genggaman *thumb tuck* dan genggaman *thumb wrap* yang dikategorikan sebagai jenis genggaman tidak matang (Burt & Benbow 2008). Selain (2003) telah membincangkan klasifikasi Callewaert (1963) dan telah merumuskan bahawa genggaman *broken type* sebagai genggaman yang menghasilkan tulisan yang cacat.

Oleh yang demikian, dapatlah dirumuskan bahawa jenis-jenis genggaman tidak matang (peringkat tidak matang) terdiri daripada genggaman jejari silang tapak tangan, genggaman supinate tapak tangan, genggaman dengan lanjutan jari, genggaman ibu jari silang, genggaman tripod statik, genggaman empat jari, genggaman *thumb tuck*, genggaman *thumb wrap* dan genggaman *broken type*. Jenis-jenis genggaman matang (peringkat matang) terdiri daripada genggaman tripod lateral dan genggaman tripod dinamik (Schneck & Henderson 1990). Manakala, jenis-jenis genggaman pensel selain daripada jenis-jenis genggaman matang dan jenis-jenis genggaman tidak matang dikategorikan sebagai peringkat lain-lain.

Jenis Peringkat Genggaman Pensel Murid-Murid Bermasalah Pembelajaran Peringkat Sekolah Rendah

Implikasi kajian Schneck dan Henderson (1990) dalam penilaian kanak-kanak yang mempunyai masalah motor halus adalah kanak-kanak yang berumur 3 tahun boleh dijangkakan menggunakan genggaman pensel dari genggaman pensel secara primitif ke genggaman pensel secara matang. Seterusnya, kanak-kanak yang berumur 4.5 tahun adalah dijangka menggunakan genggaman pensel secara peralihan atau matang. Kanak-kanak tipikal yang berumur 6.5 tahun ke atas menggunakan genggaman pensel secara genggaman tripod lateral atau genggaman tripod dinamik. Dapatan ini menyokong kajian oleh Rosenbloom dan Horton (1971) yang menyatakan kanak-kanak tipikal yang berumur di antara 4 hingga 6 tahun memperoleh genggaman tripod dinamik.

Hasil tinjauan kajian ini tidak selari dengan hasil dapatan kajian-kajian tersebut kerana murid-murid Peringkat 1 (berumur 7 tahun hingga 9 tahun) dan Peringkat 2 (berumur 10 tahun hingga 12 tahun) menunjukkan peratusan lebih tinggi bagi peringkat tidak matang genggaman pensel, iaitu 28% (63 orang murid) bagi Peringkat 1 dan 54.2% (122 orang murid) bagi Peringkat 2. Walaupun, responden kajian ini sepatutnya boleh mencapai jenis genggaman pensel yang matang seperti genggaman tripod lateral dan genggaman tripod dinamik tetapi majoriti masih menggunakan jenis genggaman pensel yang tidak matang. Ini mungkin disebabkan jenis sampel yang berbeza.

Jenis Peringkat Genggaman Pensel Murid-Murid Bermasalah Pembelajaran Berdasarkan Kategori Kanak-Kanak Bermasalah Pembelajaran (KKBP)

Hasil tinjauan ini menyokong hasil dapatan Kurille dan Bajd (2005) yang menunjukkan kanak-kanak Sindrom Down mengalami kekurangan kemahiran asas yang berkaitan dengan genggaman. Ini juga selari dengan hasil kajian yang melibatkan kanak-kanak cerebral palsy oleh Kavak dan Bumin (2009) dan DuBois et al. (2004) yang mendapati kanak-kanak cerebral palsy hemiplegik kiri mempunyai skor genggaman yang lebih rendah dan mempunyai kesukaran menggenggam pensel. Malangnya, hanya sebilangan kecil kajian yang dijumpai bagi membandingkan keputusan kajian ini kerana jenis sampel dan umur responden berlainan.

CADANGAN MENGATASI

Wedell, Steven dan Waller (2002) menyatakan sebahagian besar kanak-kanak tahun satu mengaplikasikan kaedah menggenggam pensel yang pelbagai. Walau bagaimanapun, kebanyakan kajian lepas menunjukkan bahawa jenis genggaman tripod dinamik adalah dianggap ideal oleh kebanyakan pendidik dan ahli terapis (Rosenbloom & Horton 1971; Schneck & Henderson 1990; Selin 2003).

Genggaman pensel adalah salah satu faktor ergonomik biomekanikal (Parush, Levanon-Erez & Weintraub 1998; Rosenblum et al. 2006). Pendekatan biomekanikal adalah sebagai pendekatan tambahan dalam pemilihan pendekatan intervensi (Nelson,

Copley, Flanigan & Underwood 2009). Namun, pemahaman yang baik dalam faktor ergonomik membolehkan perancangan program intervensi yang lebih efisien (Kavak & Bumin 2009) seperti memupuk genggaman yang stabil (Nelson, Copley, Flanigan & Underwood 2009). Apabila seseorang menggenggam pensel secara tidak matang menunjukkan keperluan yang lebih untuk menstabilkan pensel dengan menekan pensel dengan kuat maka ini akan menyebabkan keletihan yang berlebihan pada otot tangan (Dennis & Swinth 2001).

Penggunaan alat bantuan teknologi sebagai strategi intervensi kerana genggaman yang tidak berfungsi boleh dibangunkan dengan penggunaan alat adaptif seperti pemegang getah spesifik atau pensel segi tiga (McMurtry, Drysdale & Jordan 2009). Alat-alat bantuan dalam pasaran seperti plastik genggaman menulis bertujuan membangunkan genggaman tripod semasa menulis (Watkins & Noble 2011).

Oleh yang demikian dapat dirumuskan bahawa penggunaan alat adaptif (alat bantuan teknologi rendah) boleh meningkatkan keupayaan menggenggam pensel melalui intervensi pendekatan biomekanikal walaupun dalam zaman era komputer kerana “*Students may now work more and more with computers but this technology is yet to replace pens and pencils in Australian schools...still taught to write using a pen or pencil...*” (Watkins & Noble 2011:505).

Diharapkan hasil kajian ini dapat memberi input kepada pendidik untuk lebih berfokus kepada cara menggenggam pensel semasa menulis dan ahli terapi cara kerja untuk merancang program intervensi yang lebih berkesan serta memberi maklum balas kepada perancang kurikulum pendidikan tentang penggubalan kurikulum yang lebih berkesan untuk KKBP. Seterusnya, pendidik boleh merancang proses P&P sehariannya yang lebih berfokus kepada cara memegang alat tulis semasa pengajaran pra tulisan.

KESIMPULAN

Jenis-jenis genggaman pensel yang digunakan oleh responden adalah genggaman jejari silang tapak tangan, genggaman supinate tapak tangan, genggaman dengan lanjutan jari, genggaman ibu jari silang, genggaman tripod statik, genggaman empat jari, genggaman tripod lateral, genggaman tripod dinamik, genggaman *thumb tuck*, genggaman *thumb wrap*, genggaman *broken type* dan genggaman lain-lain. Seterusnya, kategori murid bermasalah pembelajaran spesifik mencatatkan peratusan tertinggi bagi ketiga-tiga jenis peringkat genggaman pensel iaitu 8.4% (19 orang murid) bagi peringkat matang, 51.6% (116 orang murid) bagi peringkat tidak matang dan 1.8% (4 orang murid) bagi peringkat lain-lain.

RUJUKAN

- Abdul Rasid Jamian. (2011). Permasalahan kemahiran membaca dan menulis Bahasa Melayu murid-murid sekolah rendah di luar bandar. *Jurnal Pendidikan Bahasa Melayu*, 1 (1): 1-12
- Amundson, S. J. C. (2005). Prewriting and handwriting skills. In J. Case-Smith (Ed.), *Occupational therapy for children*. 5th Edition. Missouri: Elsevier Mosby.

- Bahagian Perkembangan Kurikulum Kementerian Pendidikan Malaysia. (2006-2010). *Dokumen Standard Kurikulum Standard Prasekolah Pendidikan Khas Kebangsaan (Masalah Pembelajaran)*. Putera Jaya: Kementerian Pendidikan Malaysia.
- Burt, C. & Benbow, M. (2008). Children and handwriting ergonomics. In R. Lueder & V. J. Berg-Rice (Eds.), *Ergonomics for Children: Designing products & places for toddler to teens*, 689-720. New Jersey: Taylor & Francis Group.
- Callewaert, H. (1963). For easy and legible handwriting. In V. D. Herrick (Ed.), *New horizons for research in handwriting*, 39-54. Wisconsin: University of Wisconsin Press.
- Chua Yan Piaw. (2006). *Kaedah dan statistik penyelidikan Kaedah Penyelidikan Buku 1*. Petaling Jaya: Prentice-Hall (M).
- Dennis, J. L. & Swinth, Y. (2001). Pencil grasp and children's handwriting legibility during different-length writing tasks. *American Journal of Occupational Therapy*, 55 (2): 175-183.
- Dobbie, L. (1995). Progress of handwriting research in the 1980s and future prospects. *The Journal of Educational Research*, 88 (6): 339-351.
- DuBois, L., Klemm, A., Murchland, S., & Ozols, A. (2004). Handwriting of children who have hemiplegia: A profile of abilities in children aged 8-13 years from a parent and teacher survey. [Article]. *Australian Occupational Therapy Journal*, 51 (2): 89-98.
- Kavak, S. T., & Bumin, G. (2009). The effects of pencil grip posture and different desk designs on handwriting performance in children with hemiplegic cerebral palsy. *Journal de Pediatría*, 85 (4): 346-352.
- Kurille, G., & Bajd, B. (2005). Grip force control in healthy children and children with Down Syndrome. *EUROCN*.
- McMurry, S., Drysdale, J., & Jordan, G. (2009). Motor processing difficulties: Guidance for teachers in mainstream classrooms. *Support for Learning*, 24 (3): 119-125.
- Mohd Hanafi Mohd. Yassin, Mohd Mokhtar Tahar, Lokman T., Md. Amin, K., Fauzi, R., Zawawi, Z., & Kamarudin, A. H. (2010). Kaedah e-suara dalam peperiksaan murid-murid pendidikan khas. *Jurnal Teknologi*, 52: 83-94.
- Nelson, A., Copley, L., Flanigan, K., & Underwood, K. (2009). Occupational therapists prefer combining multiple intervention approaches for children with learning difficulties. [Article]. *Australian Occupational Therapy Journal*, 56 (1): 51-62.
- Parush, S., Levanon-Erez, N. & Weintraub, N. (1998). Ergonomics factors influencing handwriting performance. *Work*, 11 (3): 295-305.
- Pejabat Pelajaran Daerah Klang. (2011). *Data program pendidikan khas integrasi (PPKI) daerah Klang 2011*. Klang.
- Portal Rasmi Kementerian Pelajaran Malaysia. (2011). Sistem pendidikan. Retrieved from <http://www.moe.gov.my>
- Rosenbloom, L. & Horton, M. E. (1971). The maturation of fine prehension in young children. *Developmental Medicine & Child Neurology*, 13: 3-8.
- Rosenblum, S., Goldstand, S. & Parush, S. (2006). Relationships among biomechanical ergonomic factors, handwriting product quality, handwriting efficiency, and

- computerized handwriting process measures in children with and without handwriting difficulties. *American Journal of Occupational Therapy*, 60 (1): 28-39.
- Schneck, C. M. (1991). Comparison of pencil-grip patterns in first graders with good and poor writing skills. *The American Journal of Occupational Therapy.: Official Publication of the American Occupational Therapy Association*, 45 (8): 701-706.
- Schneck, C. M., & Henderson, A. (1990). Descriptive analysis of the developmental progression of grip position for pencil and crayon control in nondysfunctional children. *The American Journal of Occupational Therapy.: Official Publication of the American Occupational Therapy Association*, 44 (10): 893-900.
- Selin, A. S. (2003). *Pencil grip: A descriptive model and four case studies*. FD C817013, Abo Akademi (Finland). Finlang. Retrieved from <http://proquest.umi.com/pqdweb?did=76empiri4661671&7&clientId=19238&RQT=309&VName=PQD>
- Watkins, M., & Noble, G. (2011). Losing touch: pedagogies of incorporation and the ability to write. *Social Semiotics*, 21 (4): 503-516.
- Wedell, K., Steven, C., & Waller, T. (2002). Is There A Right Way To Hold A Pencil – and Does It Matter?. *British Journal of Special Education* 29 (1): 49.
- Yusop, B. H. M., & Walter Alvin, J. (2010). Disgrafia dan Cara Membantu: Kajian Kes ke atas Murid Program Integrasi Pendidikan Khas. *Jurnal Penyelidikan Tindakan IPG KBL* (4): 1-22.

Maklumat lanjut, boleh hubungi:

Lim Chen Yin
Sek. Men. Keb. Telok Gadong
Klang, Selangor.
lcytebb@yahoo.com